

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 60 gl., za polu leta 30 gl., za četrt leta 15 gl. — Posamezne številke dobivajo pri oporavnitvi in v traških v Trstu po 5 kr., v Serruel in v Ajdovščini po 6 kr. — Narodne, reklamacijske in inšerate prejema Opravnitva, via Torrente, «Nava tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Upravitstvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobitimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Črna vojska.

II.

Osnova zakona o »črnej vojski« se naslanja na več razlogov, koji so tirjali, da se tudi v Avstriji kakor je v vseh evropskih državah, uvede ta dolžnost.

Avstro-ogerska monarhija ima napram ostalim večjim vojniškimi vlastim razmeroma najslabeyšo stalno vojsko, radi česa je vedno skrbeli, da jo podupre z inštitucijo domobranstva. Ako je torej monarhija z jedne strani v načinu sestave operativne bojne moči učinola toliko, kolikor se za zdaj more narediti, manjka jej z druge strani, izimši Tirolsko in Predaliesko, pravi specifični narodni in ekonomični temelj občnega sklica ter ona z obzirom na skupni broj vsega prebivalstva tako zaostaje za imenovanimi državami, da njena bojna moč ne stoji proti njim v odgovarajočem razmerju. V tem ko so se večje kontinentalne evropske vlasti, neziraje se na svojo kompletno formacijo stalne vojske, glede vednega obdržanja zadnje, poprijele take organizacije, da imajo vedno na razpolago novih elementov, koji na milijone broje, ne razpoložje Avstro-Ogerska z svojim tako tesno osnovanim obrambenim sestavom niti toliko moči, da v slučaju večje vojne normalno stanje stalne vojske in domobranstva popolno obdrži, ter je od prvega časa uvedanja sistema občne obrane in odpustom vojaške krajine pretrpela celo redukcijo svojega vojniškega organizma.

Pri takih okolnostih je vstrojenje obsežne črne vojske živa potreba, ne le v občnem interesu uspeha za slučajne vojne, temveč v interesu ovih predelov, katerim proti sovražna invazija, koji bi brez organizovane lokalne obrane bili izpostavljeni ropu in tlačonju narav zadače črne vojske, kakor tudi interes vsakega vojskovanja, da se tako komplicirana vojna sredstva

po potrebi izrabe, ali nikoli v tolikej meri ne porabe, da bi samo na nepri-liko in v obteženje bila; — jamči, da ne bode vporaba te inštitucije nikoli neomejena, ter da bode vedno več ali manj omejena na prostor in čas.

Potrebi popolnjenja obrambenega sestava države zadovoljava se z osnovo zakona črne vojske, koji zakon bode najbrže vsprejet v prihodnjih sejah državnega zbora. Z vstrojem nove postavice se z jedne strani namerjuje zadovoljiti potrebam slučajne vojne sile, požrtovalnost pa vojujočega prebivalstva omejuje se le na slučaj skrajne potrebe ter se prebivalstvo v mirovnem času ne obtežuje. Inštitucija narodnega opolčenja ali črne vojske prikazuje se vsled tega kot patriotični odgovor na prašanje, da so narodi za svojo domovino požrtovni tudi v vojni ter pripravljeni vseobčnej obrambnej dolžnosti zadovoljiti.

Pomen te osnove ni gotova bodoča vojna, ampak, ako se ta zakon sklene, prihrani se v mirnem času mnogo denarja ter se ne vzdržuje močna stalna vojska, in v tem je baš največje jamstvo miru.

Silni razvoj obrambene moči, prevelike žrtve in nevarnosti velikih vojn, kakor tudi vedno se šireča in napredujoča civilizacija ne dovoljuje v sedanjih časih velikih vojn razven v slučaju, ko je treba se bojovati vsled vitalnih interesov.

Ali vojna, ako je redkejša, pa je v sedanjaj dobi tem intenzivnejša in večja v svojih posledicah. Osobito razmere avstrijsko-ogerske monarhije, katere izključujejo provokatorno politiko, morejo zajamčiti mir in kulturni razvoj le tedaj, ako si pridobi spoštovanje prijateljev in eventualnih neprijateljev z lastno močjo.

To so v kratkem razlogi, ki so bojda našo vladu napotili, da je predlagala osnovo črne vojske.

O poljskem prašanju.

(Dalje).

Progon Poljcev iz vshodnjih pruskih dežel je gotovo bil izvršen le iz tega namena, da se germanstvo pospešuje. Morda je pa bil še kak drug vzrok, ki je starega Bismarcka tudi k temu vodil.

Kakor je znano, gibati so se sedaj jeli po vsej Evropi anarhisti, ljudstvo brez dela in kruha, ki rova proti vladi in vladajočim osebam ter z silo ot njih tirja zasluzka in potrebnega kruha. Enako počenjajo na Angleškem, kder so delavci in mestni ubogi po Londonu nelzrečeno škode naredili, ter bili le z silo umirjeni; takih izgredov bati se je tudi drugod in tudi Nemška ne bi bila ona »srečna« dežela, kder bi se brez enakih izgredov izšlo, kajti tudi tamkaj anarhisti hudo na vlado ježe ter jih more le velika sila v miru držati.

Takih rovarje, ki z geslom: »Hočemo komunizem« prestole preobračijo ter grozen strah in zmešnjavo v deželi provzročujo, boji se menda tudi Bismarck in ker se drugače ni mogel teh rovarjev obraniti, kajti vsa njih moč obstaje v dinamitu in opustoševanju dežele, jel je skrbeti, da se jih na drug način — nekako postavnim in mirnim potem obrani: jel je namreč skrbeti za ta borni delavski stan, hoče mu zemljišča in dela pripraviti; v ta namen pa nakupiti, kder si bodi, zemljišč na državne stroške ter jih mejnje v obtelevanje razdeliti. Nič ne de, da bode imel pri tem ogromnoškodo ubogi Poljec, njegov državljan. — zadnji je Slovan, jaz sem Nemeč in njegov gospodar in kot tak mu lahko posestvo ropam ter ga iz dežele spravim, samega sebe pa obranim nevarne ljudske razbuke — tako nekako se je mislil železni kancelar, predno jel Poljce iz dežele tirati.

Večoč, da njegov sedež, čeprav se ga vse boji, ni pred anarhisti zadosti varen, kajti zadnji poslužujejo se izdajalskih in vrazjih sredstev, da prestole prekopicujejo — hotel si je ustanoviti državno demokracijo, koja bi od vlade bila odvisna in radi tega mu služila v obrambo proti ostalim hurnim socijalistom.

To svojo namero je izjavil Bismarck v državnej zbornici uže pred devetimi leti ter dostavlil, da se je bode koj lotil, ko mu ugodne okoliščine dopustje, ko mu se namreč ne bode treba bati drugih dežel, da bi ga v oživotvorenju njegove ideje motile in ta prilika je prišla zanj proti koncu lanskega leta. Tedaj je ukazal in njegov ukaz je bil kaj izvršen. Sedaj se pa razmotruje v deželnej zbornici v Berlinu, kaj storiti s posestvi, s katerih so bili prejšnji gospodarji poljske krvi prognani. Razpravljaj se, kako bi se poljstva, po izgnanju Poljcev zapuščena, od države kupila ter mej nemške delalce razdelila.

praznikov v gledališčneji lepoti; gotovo bi ti ne bili odtegnili častnega daru.

Viduška.

Godi se mi, kakor žejnemu ptiču čataku, kadar se čuje grom iz suhe megle.

Parivrádziká.

Res, taka je. Res je neumno zanašati se na zadovoljnost učenjakov. Če je pa častna inače umestno govorila, jo hočem obdariti (Sname s kraljičinih rok napestnico).

Kraljica.

Stoi, kako moreš ti darove deliti, ki nisi zmožen pametno soditi.

Viduška.

Reč je celó naravna.

Kraljica.

Gospod Ganadasa, vaša učenka je pokazala, kar je imela pokazati.

Ganadasa.

Dete, odidiva.

(Malavika z učiteljem odide).

Viduška tibo (kraljn).

Tako daleč seže moja moč, da Tebi služim.

Kralj.

Prijatelj dragi, ne zapuščaj me Sedaj, saj vidiš, da odhaja ljubica. Oh, zgnila je mala slast očij. In zgnil tud' je praznik mi sreč, Oh dnuša moja, pred teboj beži Na večno radost in veselje vse.

V ta smoter se je stavil predlog, naj se Nemška za 100 milijonov zadolži, da se omenjena posestva pokupijo.

Dne 23. januv. je bila seja, v katerej je poslanec Wierzbinski strastveno govoril proti zakonu naseljenja ter rekel, da Poljci, v borbi na življenje in smrt ne propadejo, na kar mu je poslanec Lucius odgovoril, da je državna osnova narejena iz potrebe in samoobranbe, rekoč, da Poljci nečejo v prusko državljansko zvezo stopiti ter vedno goje nado o vzpostavi Poljske, da je Poznanjska spasena od propasti po pruskih kraljih, koji so v njo uveli enakopravne agrarne in socijalne odnošaje.

S to osnovo namerjuje se vstrojiti naselbine dobrih in pridnih kmetov in delavcev. — Nemška vlada torej hoče Poznanjsko in vshodnje Prusko polnoma pogermezanovati ter z nemškimi stanovniki naseliti in iz tega razloga spravila je iz nje poljske prebivalce!

Dne 24. januv. je govoril poslanec Windhorst ter branil Poljce, rekoč:

«Zakon kojega hočete narediti — menil je naseljevanje Poznanjskega in fond 100 milijonov v to svrhu — in katerega imenujete mirovneje, boljše rekoč je bojni zakon do zadnje kaplje krvi. Mir se nikder ni kalil. Samo zadnji skupni prigoni so ljudstvo nekoliko osupnoli, kar je naravno. Kto ima pravico kazati na svojem domu večji patriotizem od drugih? Vsi tukaj pričujočji smo Nemeč in pruski podaniki ter spolnujemo svoje dolžnosti napram kralju, kakor vsi drugi. Centrum iz starodavnih nemških dežel nema nič manj veljave od gospode iz vshodnjih dežel, ponuj več potomcev nemških naselnikov. Tirja se pa 100 mil. ter hoče, da k temu svoj donesek dajo isti prebivalci, koji se hočejo iz dežele izgnati. Naj se pomisli vsaj, da Poljci, kot pruski podložniki, imajo pravico do nakupljanja nepremičnih posestev, kakor vsi drugi. Ako jim hoče posestva vlada z svojim denarjem pokupiti — ni to nikak pravičen čin.

Ako se bode tako nadaljevalo, pride čas, ko bodo morali iz dežele tu li Valonci, Elzaccijani in honoveranski Nemeč in osobito jaz. Državne finance morajo se obtežiti z 100 milijoni, ki so pravi fond korupcije, namenjen vgoditvi posebnežev.

To ni več naseljevanje, ampak razširjevanje protestantizma. — Iz vsere projekta je razvidno, da vlada hoče vporabiti priliko kritičnega poljskega položaja, da more v ceno nakupiti poljskih posestev. Je li to domoljubje? (Iesnica: Ne! — Centrum: nenravnost!)

Isti dan je mej drugimi poslanec Hobrecht izrekel, da se morajo Nemeč napram Poljcem boriti dokler ne bode položaj zadnjih proti Prusiji enak položaju erdeljskih Nemecev napram Ogorskej. Erdeljski Sasi zahtevajo od Majjarov samo zaščito svojega jezika in narodnega značaja, ter

Viduška (tibo kralju)

Enak si človeku, ki na revnosti boleha, in ki od zdravnika zdravila zahteva.

Haradatta (nastopivši).

Zdaj pa rači ogledati si mojo predstavo.

Kralj (za se).

Jaz nimam nobenega vzroka, igro si ogledati. (Sili se k prijaznosti). Haradatta, zeló sem radoveden.

Haradatta

Hvala lepa.

(Za kulisami).

Zmaguj kralj, zmaguj, prišel je poldan, kajti Labud čepi tam u hladni senci pod Vejami lotusa na jezuru In spi; nad streho grada pa sede Golobje in se solneu umikaja. Glej, žejen obletava pav koló, Ki se vrti in z vodo sve škropi. In v veličastnih žarkih sveti se Nam solnce, kakor ti vladar močan.

Viduška.

Aha, zdaj prihaja čas obeda. Zdravniki govoré, da bi vtegnoli kralju škoditi, če za to določen čas prekorači; kaj misliš Haradatta?

*) Ptič circulus melanoleucus, ki neki živi samo od dozevnice.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Málaviká in Agnimitra.

Indijska drama Kalidásova.

Ni slovenski jezik preložil

dr. Karol Glaser.

(Dalje).

Ganadasa.

Prečastna Javi mi odkritosrečno, kar si dobrega ali slabega zapazila.

Parivrádziká.

Ničesar ne morem grajati, vse se je vršilo izvrstno; kajti

Prav jasno izrazili so pomen Nje udje; menil bi, da govore. Noge je stavljala mično po taktu, Popolno v djanje se zamislila; In kretala se je takó mično Da videlo se je jasno, kak ó Razume položaj, in igrati Enako vidla nisem še nikdar.

Ganadasa.

In kaj misli kralj?

Kralj.

Moje zaupanje na mojo stranko omahuje.

Ganadasa.

Zdaj sem učitelj plesa.

Če strokovnjaki rečejo: »Poduk Ta hvale vreden je«, potem še le Enak sem zlatu, ki se skušalo Je v ognju in se čisto skazalo.

Kraljica.

Častitam gospodu, da se je skušnja tako dobro obnesla.

Ganadasa.

Tvoje naklonjenosti se imam zahvaliti, da sem vesel. (Viduška pogledavi) No Gantama, povej, kaj pa misliš ti?

Viduška.

Če se poduk prvokrat na ogled stavi, se mora najpoprej brahmancem čast skazati; na to si pa pozabil.

Parivrádziká.

To je prašanje, ki gre stvari do živga.

(Vsi se smejió, tudi Malavika).

Kralj (za se).

Predmet v najlepšem svitu videlo Je moje zdaj okó, in gledalo Je zaloske lep obraz, ki ga Kraso zobje, če sladko smeje se; Enaka lotusu je, ki na pol Razvite prašne nitke kaže zdaj.

Ganadasa.

Veliki brahmanec! Gotovo te ni bila žrtev garderobina? Tukaj ne obhajamo

da bi Madjari prav storili, ako bi se najostrejših sredstev poslužili, ako bi se kaj erdeljski Nemci od Madjarov hoteli odcepi.

(Dalje prih.)

Deželni zbori.

Kranjski.

(XX. večerna seja, 23. januarija.)

Deželni glavar ob 11, na 11 odpre sejo in zbornico naprosi, da bi zapisnike zadnjih sej verificirala samo verifikatorja. Potem poslanec Detela poroča o vinarstvu in sadjarskejšoli na Dolenjskem ter v imenu združenega in gospodarskega odseka predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklène:

1. Deželni odbor se pooblaščuje, za deželno vinarstvo in sadjarsko šolo na Dolenjskem nakupiti posestvo »Grm« (Stauden) poleg Novega mesta z grajščinskimi in gospodarskimi poslopji, z zemljišči vred v skupni meri 66 oralo 513°, kakor je ponujano v dopisu posestnika g. Antona Smole z dne 9. okt. 1885, deželne odobora št. 6742, za ceno 30.892 gl. 50 kr. proti temu, da se prevzame užitek kupljenega posestva z sklepom kupne pogodbe in da se s prepisom vred izbršije vsi književni dolgovi, katerih dežela ne pravzame.

2. Ako bi pri nakupovanju posestva »Grm« nastale take zapreke, da bi bil nakup pod pogoj v prvi točki navadenimi nemogoče, pooblaščen je deželni odbor na mesto onega posestva kupiti v isti namen in z enakimi pogoji g. Franc vitez Langerjevo posestvo »Bršlin« poleg Novega mesta s poslopji, zemljišči in pravicami vred v skupni meri 69 oralo 374°, kakor je ponujano v dopisu zgoraj imenovanega posestnika deželnemu odboru z dne 22. sept. 1885, pod dež. odboru št. 5825, za ceno 20.000 gl.

3. Deželnemu odboru se naroča, pri c. kr. vladi prositi za kolikor moč izdatno u-tanovno podporo, za nakup posestva, prezidavanja poslopji, notarnjo upravo in preselitev šole, kakor tudi za stalno letno podporo za vzdrževanje šole.

4. Deželnemu odboru dovoljuje se za nakup, prezidovanje in druge nujne potrebnosti pri nakupu posestva Grm kredit do 38.000 gl. (osemintrideset tisoč gl.) oziroma pri nakupu posestva »Bršlin« kredit samo do 34.000 gl. (štirintrideset tisoč gl.) iz deželnega zaklada, od katerih je odšteti svota državne ustanovne podpore.

5. Deželnemu odboru je nalog, nakup za šolo namenjenega posestva v pravem času in z redno previdnostjo skleniti, potrebno prezidavanje z najmanjšimi stroški kar pred preskribeti, vrh tega pa tudi za to skrbeti, da se dohodki posestva od nakupa do preselitev šole kar najboljšje zagotovijo deželi na korist; končno pa skrbeti, da se po dogotovljenih pripravah vinarstva in sadjarske šole v primernejem času preseli z Slapa na Dolenjsko.

Po daljšej in temeljitej razpravi se sprejmo ti predlogi.

Po dovršeni obravnavi o dolenjski šoli deželni glavar ob 12. uro pretrga sejo, ker je imel finančni odsek še pogoje, bi le ne bilo prav deželno priklado, ki jo je že prej znižil za dva odstotka, znižati še za en odstotek? Sklenolo se jupo daljši obravnavi, da se ima to zgoditi. Deželna priklada, ki je lani znašala 21 odstotkov, znašala bo toraj leto samo 18 odstotkov, in ako pomislimo, da se je tudi za zemljišno odvezo znižala za en odstotek ter bo od leta 1887 najprej znašala 15 namesto 16 odstotkov, bodo naši davkoplačevalci imeli 4 odstotke manj deželnih priklad, kakor so jih imeli. To je pač najboljši dokaz, da narodna večina deželnega zbora dobro ve podati in dasti na vso moč prizadeva varovati davkoplačevalce.

Ob 14. uro deželni glavar zopet odpre sejo in se najprej močvirnska postava potrdi v tretjem branju.

Potem dr. Poklukar poroča o svojem samostalnem predlogu glede osnove deželne vodne komisije, ter v imenu gospodarskega odseka predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklène:

1. Deželnemu odboru daje se nalog, v sporazumenji z visoko c. kr. vlado kar pred moč osnovati deželno vodno komisijo, v kateri bo: vodno-tehnični, gospodarski in pa kulturno-tehnični zastopnik. — Ta komisija ima nalog:

a) preiskati vse kraje naše dežele, kateri trpe pomenljivo škodo po vodnih nezgodah;
b) dalje, preskrbeti vse tehniške, skladne (konkurenčne) in zakonodajske priprave za vredenje teka in zagradbo bregov zemljiščem nevarnih voda, v kolikor se to ne zgodi po državnih organih, in pa za osuševanje močvirnskega ali sicer pogostoma preplavljenega ozemlja.

2. Deželnemu odboru je, po zaslišanju komisije, izdelati za njo osnovo pripadajočega jej dela in navod za delovanje. Pri razvratitvi dela se je ozirati pred vsem na priprave za ona deželno-kulturna dela,

za ktera je postavno zagotovljena državna denarna pripomoč, dalje za ona, za katera je sicer pričakovati državne podpore in konečno tudi priprave za taka dela zboljševanja zemljišč, pri katerih stroški zadevajo praviloma samo prizadete.

3. V pokritje stroškov za vodno komisijo privoli se deželnemu odboru za leto 1886 kredit do 6000 gl. iz deželnega zaklada.

4. Visoka c. kr. vlada se naprosi glede na važno nalogo deželne vodne komisije za povzligo ro-tovitnosti zemljišč v deželi ob državnih stroških namestiti v deželi kulturnega inženirja, kteremu bo mogoče sodelovati v vodni komisiji, dalje pa, da za pokritje stroškov te komisije, za čas njenega delovanja blagovoli dokladati izdatno letno podporo, ako moč v pokritje polovice vse potrebšćine.

5. O delovanju vodne komisije poroča naj deželni odbor vsako leto.

Ti predlogi so bili sprejeti brez ugovora. —

Dalje je dr. Poklukar poročal o načrtu Detelovem glede deželnih cestin imenu gospodarskega odseka predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklène:

1. Deželnemu odboru se nalaga, deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju predložiti načrt nove cestne postave na podlagi načel izraženih v načrtu priloge 45. in pa s primernim ozirom na preostale opazke.

2. Ob enem naj deželni odbor — po natančni preiskavi vseh razmer — predloži tudi načrt zakona o novej uvrstitvi okrajnih cest v deželi in vrsto deželnih in pa okrajnih cest, in pa

3. prevdarek potrebšćine za vzdrževanje, oziroma delanje deželnih cest in predlog o pokritju te potrebšćine.

Odsekov predlog je obveljal s 15 glasovi proti 10.

O prošnji cestnega odbora Logaškega za podporo ali posojilo v znesku 3000 do 4000 gl. in uvrstitve okrajnih cest Logaških med deželne ceste, nasvetuje se v imenu finančnega odseka, naj se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Poslanec Obreza pa povdarja važnost te ceste in predlaga:

Prošnja cestnega odbora Logaškega izroči se deželnemu odboru z naročkom, da deželni odbor dovolji naprošeno posojilo 3000 gl., in da se ta znesek postavi v letni proračun za l. 1886.

Poročevalec Detela podpira predlog Obrezo, ki se pa pri glasovanju odbije in sprejme predlog odsekov.

Prošnja komiteja za zgradbo cest in mostov v Toplicah za naprave nove ceste od Toplice do Gorenjega polja se izroči deželnemu odboru v rešitev.

Glede zgradb za obrambo Savskih bregov na Gorenji Savi pri Kranji, za katero je bil zbor lani dovolil 1400 gl., cestni odbor Kranjski tudi 1400 gl., vlada pa le 400 gl., sklène se slavno vlado prositi, naj bi dovolila za to tolikanj potrebno zgradbo, ki bo stala okoli 8000 gl., zdatno podporo.

Prošnja občine Velikopoljanske, da bi se stroški za šolo razdelili po hišah, se zavrzje, ker bi bilo treba v ta namen posebne postave, ki je pa deželni zbor v zadnjem trenutku ne more delati.

Zadnji predmet, ki ga je imel deželni zbor obravnavati, bil je deželni proračun za l. 1886.

Poročevalec prebere posamezne točke proračuna, ki se sprejmo.

Vsa potrebšćina znaša 601726 gl. 93 kr. zaklada pa 454213 gl. 98 kr.

toraj bo primanjkovalo 447512 gl. 95 kr.

Ta primanjkljeje se ima pokriti:

1. Z 20%, doklado na davek užitnine od vina, letskega in sadnega mošta in od mesa, od letnih najemšćin po izkazu finančnih uradov v znesku 71.256 gl. 26 kr.

2. S samostojno naklado 6 gl. od vsacega hektolitra porabljenih žganih pijač v cnesku 85.000 gl.

3. Z 18%, priklado na vse neposredne davke v znesku 248.821 gl., tedaj skupaj 405.077 gl. 26 kr. v primeri s primanjtkavo v znesku 447.512 gl. 95 kr. se kaže nasledel deficit v znesku 42.435 gl. 69 kr., ki se ima pokriti z obstoje o blagajnične gotovino in ko bi to ne bilo mogoče, s kako kreditno operacijo v nadi, da bude visoka vlada dovolila primerno podporo za ustanovitev deželne vino- in sadjarske šole na Dolenjskem.

Finančni odsek torej nasvetuje:

Visoki deželni zbor naj sklène:

1. Skupna potrebšćina deželnega zaklada za l. 1886 v znesku 601.726 gl. 93 kr. in zaklada v znesku 454.213 gl. 98 kr. toraj sprimanjkavo v znesku 447.512 gl. 95 kr. — se potrdijo.

2. Za potrebno pokritje primanjtkave v znesku 447.512 gl. 95 kr. naj se za leto 1886 pobira:

a) 20% priklada na užitnino od vina, vinkega in sadnega mošta in od mesa;

b) samostojna naklada 6 gl. od vsacega hektolitra porabljenih žganih pijač;

c) 18% priklada na vse predpisane svote vseh neposrednih davkov z vsimi državnimi prikladami vred.

3. Deželni odbor se pooblaščuje, da pokrije deficit v znesku 42.435 gl. 69 kr.

iz obstoječe blagajnične gotovine in ako bi bilo to nemogoče, s kakim posojilom.

4. Deželnemu odboru se naroča, da preskrbi Najviše dovoljenje za sklepe pod 2 a, b, c.

5. Razglasilo c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem z dne 12. aprila 1885, dež. zak. št. 6 o pobiranju deželne zaklade od porabljenih žganih pijač za leto 1885 ostane v veljavi tudi za l. 1886.

Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno. G. Murnik je potem v imenu finančnega odseka še nasvetoval, naj se talije za vidre snizajo od 6 na 4 gl. in sicer za stare in mlade onako, za ubitega steklega psa pa od 10 na 5 gl. Tudi ta predloga sta obveljala brez ugovora.

Deželni glavar grof Thurn na to primne besedo, rešil, da je deželni zbor dovolil svojo nalogo, omenja važnejših predlogov, ki jih je rešil, izreka zahvalo deželnemu predsedniku za njegovo prijazno podporo in deželnim poslancem za njihovo marljivo delovanje ter cesarju zakliče trikratni živio-hoch, kar je krepko odmevalo iz ust deželnih poslancev.

G. deželni predsednik se zahvali deželnemu glavarju za prijazne besede, omenja vspešnega delovanja in zlasti povdarja lepo slovo, ki se je razodevala pri obravnavah mej obema strankama, ne da bi se bila s katere strani kalila, ter se poslancem v imenu vlade za to prav toplo zahvali.

G. Svetec kot načelnik narodnega kluba konečno še izreka zahvalo g. deželnemu glavarju za njegovo ljubeznjivo nepristransko predsedovanje, potem pa deželni glavar ob petih popoldne poslancem naznanil, da sklène letošnje zborovanje deželnega zbora.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 1. t. m. sprejel tržaškega deželnega namstnika v daljšo avdienco. Ni dvombe, da se je pri tej priliki govorilo o zadnjih tržaških volitvah ter utegnolo tudi sklenotih, ali se potrdi županova volitev.

Nadvojvoda Karol Štefan, jako priljubljen častnik pri vojnjej mornarici i mej ljudstvom zelo popularen, poročil se je zadnje nedeljo z nadvojvodico Marijo Terezijo Toskansko.

Državni zbor je 26. febr. razpravljal zakonsko osnovo zastran pomnožitve voz na državnih železnica. Stroški za to so proračunani na 3.403.000 gl. in sprejela se je vladina predloga v drugem čitanji. Zakonska osnova zastran pogodbe z Ogerskim za varstvo literarne lastnine se je po prvem čitanji izročila pravosodnemu odseku. Poslanec Türk je potem vtemeljeval svoj predlog glede znižanja zemljiškega davka; Sturm in Pollak pa sta govorila zoper njgov predlog. Poslanec Schönenerer je bil posvarjen, ker je Sturm zaklical, da so njegovi razlogi odvetniško sumničenje. Včeraj je bila zopet seja.

Proračunski odsek je 27. t. m. rešil naslov »mala loterija«, ter po živem razgovorjanji z 17 glasovi sprejel predlog poslanca Krausa, naj se mala loterija odpravi. Poslanec Russ je predlagal, naj se mala loterija začusno nadomesti z razredno loterijo.

Poslanske zbornice socialistični odsek je 28. februarja sprejel brez promembe prvih deset paragrafov; pri določbi, da ministerstvo razsoja, unela se je živa razprava. Grof Taaffe je posebno naglašal, da ne dvomi o ustavnjej pravici upravnega in državnega sodišća, da pa se mu ne zdi umestno, da bi se to v zakonu izrečno navajalo, in vsled tega so bili zavrzni razni predlogi o tej zadevi.

Proračunski odsek je 1. t. m. sprejel proračun o deželnej bramb i in dovolil subvencije za prometne ustanove, katere je celo zvišal.

Vnanje dežele.

O vshodnjem prašanju imamo te le važniše vesti: Iz Petersburga se poroča, da so vse velevlasti sprejele predrugačbe, nasvetovane od ruske vlade glede turško-bolgarske pogodbe in da jih bodo v Carigradu priporočale. V ruskih grogih se tudi zagotavlja, da bo ta pogodba v malo dneh podpisana. — Srbska vlada je 26. febr. z očila zastopnikom velevlasti noto, v kateriej v interesu enakotežja na balkanskem poluotoku protestira zoper združenje Bolgarije in Rumelije, ker bi to vzbudilo nezadovoljnost mej družimi balkanskimi narodi ter jih vspodobulo, da postopajo tako,

kakor je postopal bolgarski knez. Srbija je za mirovno pogodbo predlagala edini znari člen, ker so jo velevlasti k temu prisilile in ker je turška vlada z vojno pretila in prosi zastopnike velevlasti, naj ta predlog pri svojih vladah podpirajo. Iz Belegagrada se 20. febr. poroča, da je Garašanin turškemu poslancu izjavil, da Srbija ne more sprejeti turškega predloga, ker je sama uže storila predlog, ki odgovarja željam velevlasti, da se mir k malu sklène, in ker mora čakati, da se velevlasti izreko o njenem predlogu.

Is Sredca se 27. febr. poroča, da je bolgarska vlada zopet dovolila izvožnjo žita, ker je upanje, da se mir sklène.

Iz Sredca se poroča 1. t. m.: Če tudi je danes minola doba premirja mej Srbijo in Bolgarijo in je Bolgarija vse mogoče storila za obranitev miru ter Srbiji na vseh straneh ugajala, vendar Srbija na vso to dobro voljo ne jemlje nikakega obzira, zdi se, da neće častnega miru in zato na bolgarskih mejah dela vse mogoče zdražbe. Bolgarska vlada je bila vsled tega primorana, sklicati vse vshodnje — rumeljske vojske v Sredce, kamor se vrne tudi knez, da otide na mejo. — To zelo diši po novej vojni, nadejamo se vendar, do imajo velevlasti toliko moči, da jo zadržijo. Če pa se to ne posreči, potem bi nič ne škodilo, da Bolgarija še enkrat Srbe potolče.

Iz Bukreša se 1. t. m. poroča: Ker srbska vlada molči in ker je prišlo iz Sredca poročilo, da se pošljejo iz vshodnje Rumelije vojski na srbsko mejo, sodi se neugodno o sklenitvi miru. — Po poročilu iz Belgrada od 1. t. m. je turški poslanec predložil ta le edini mirovni člen: Mir mej Srbijo in Bolgarijo je sklenen z dnevnom podpisanja te pogodbe. Potrdbje se zamenjajo v Bukrešu v 14 dneh in če mogoče, še poprej. Garašanin je ta predlog sprejel.

Rusi so 25. februvarja zasedli Pendjeh ter tam ustanovili rusko upravo.

Italija je prišla v nasprotje z severno-amerikanskimi državami. Sprla se je namreč z republiko Kolumbija v srednej Ameriki in pogodila se, naj Španija prepri razsodi. Ali vlada severno-amerikanskih držav je Italiji naznanila, da ne bo trpela nobenega vpliva na ameriškanske države, pa bodi španska razsodba kakeršna koll.

Italijanski časniki poročajo, da Italijani zapuste Masavahi. Italijanska vlada se je menda prepričala, da jej v vročej Afiki ne cveto rožce in da si mora pomoči iz progie, v katero jo je ujel pohlep po svetovnej oblasti.

Na Francoskem so delavci tudi začeli delo odpovedavati. V Deczeville so skoraj vsi delavci delo opustili ter pretili, da ognje v fabrikah pogase; vled tega je moral vlada vojske tja poslati.

Na Angleškem delavci še vedno hudo razsajajo. 1. t. m. so se uprli v Mančestru, pobijali so okna in počenjali druge izgrede. Policija je nazadnje napravila red in mnogo razposojencev zaprla.

VBirminghamu na Angleškem se je 26. febr. 4000 delavcev odpovedalo delu, ker se jim je dnina zvišala. Delavci so hudo razsajali in mnogo oken pobili. Reitarje so morali pomnožiti, da red narede.

DOPISI.

Trst 1. marčija 1886. *(Tržaške zadeve in žalostne razmere v naših patrijotičnih grogih).* Vsako leto napravijo Velikonemci kak naskok na ministerstvo; napravili so ga tudi leto- z enim pismom, katero je pisal baron Pino nekemu Klier-u možu, kakoršnjih je rajnik Chabrus rodil na stolice, katero psmo pa ne more prav nič komprom tirati ministra, moža poštetnih rok in prostega vsacega egoizma, poleg tega pa blagega in uže ženjalnega državnika. Primorski Slovenci so gotovo obžalovali nevretno napadanje na tega ministra; toliko bolj pa so se veselili, ko je minister končno dobil tako lepo zaupnico v parlamentu in so Velikonemci zopet obstali z odprtimi usti, popolnoma pobiti in celo smešni. Kako so se pa naši Tržaški poslanci vedli v tej zadevi? Jako čudno! Mej tem ko je Vucetić pri prašanji, ali se da ministerstvu zaupnica — sicer sramežljivo — ali vendar glasoval z desnico v nasprotju z drugimi Coroini jevci, ki vsi skupaj niso iznašli »puffra«, pa sta Burgstaller in Luzzato glasovala proti

ministerstvu, kar je gotovo v največem nasprotju z interesi Trsta, katero mesto ima gotovo največjo potrebo, da ga vlada podpira. Na eno stran vladi mečjo polena meje noje Iredenti, od druge se tako zvanj patrijotje — kako veselje morajo potem imeti ministri Trstu pomagati! Posebno se čudimo Burgstallerju, kateri je bil izvoljen skoro večinoma po uradnikih, ki vendar ne morejo mirno gledati, kako Burgstaller slepe miši lovi po Dunaju.

Banski lord naj se varuje; v okolici je uže žel svoje nazupnice, tudi v mestu morja še stakne enako, ali še hujšo; — potem pa bo imel časa dovolj za intrigovanje proti društvu Elinost, kajti na popolno razpolaganje bode potem svoje boljše polovice. Gospod Rafael pa se sčasoma tudi nauči, da Dunajski parlament ni tržaška mestna dvorana, v kateri se »shöne Seelen«, rudeče in črne barve, prav po judovski poljubljavajo v javnej seji.

Tem res lepim dušam še vedno rojé po glavi zadnje volitve in našli so celo pot na Bavarsko, da tam otrsajo svoje grehe. — Najprej smo v Tagesposti in potem v Wiener Allgemeine Zeitung čitali, da so sami Nemci izjeze na Slovence napravili propad patrijotičnim kandidatom; v nekaterih domačih listih à la »Mattino« smo potem čitali, da je 41 Hrvatov vse prekucnolno, v »Neue freie Presse« smo potem čitali, da je društvo Elinost vse zakrivilo, ali na vse zadnje je pričotala Monakovska Allgemeinerica s člankom, na vsak način inšpiriranim, v katerem se čita, da ne Slovenci, ne Nemci, ne Ital. patrijotje niso krivi poraza, ampak dunajska vlada, ker premalo daje Trstu. — Mojz:z — pa ne Luzzatto — pravi stari po farronih vzgojen Mojzes, kde sil Ti bi moral biti avstrijski minister, da bi še enkrat napravil čudo, da bi Tržačanom pečene ptice letete v usta! Potem, še le potem bi se imelo pričakovati pravega patrijotizma v Trstu. Dotični članek je potem pretiskal od besede do besede tudi »Trierster Tagblatt« — in zdaj smo na čistem!

Mi pa pravimo, da je zadnjega poraza krivo pomanjkanje patrijotizma pri tistih, ki se bombastično imenujejo patrijote, dokler je to po ceni; ali ki svoj rep precej mej noge potegnje, ali ki treba najmanj životati. — Pri teh ljudeh ni sploh idealov; zlato tele jim je Bog in domovina in ako rečemo, da je v Trstu mej 50 patrijoti, kateri skupaj premorejo nad 100 milijono, težavneje skupiti 20000 gl. za patrijotične namene, nego je to mej samimi kmeti na Kranjskem — potem lahko sodi svet, kaj more tak patrijotizem brez požitivalnosti, brez entuzijazma. Več bode vlada takim ljudem sipala v jaslja, slabše si bode postiljala.

To vse je v merodajnih krajih dobro znano, ker znano je še celo drugod, da bogatim patrijotom nočejo »zlatia izpod palca«, ker iščejo drugod pomoči za patrijotične troške. Ni torej čuda, da se v Trstu godi kar se godi in da se še marsikaj zgodi, čemur danes niti ne sanjamo. Da so pri takih razmerah v okolici celo hotelpolitiki kariji mogoči, to je čisto naravno, kakor je mogoče, da homo sciasoma še morali »dilrium tremens« pripoznati za pravo poslaniško lastnost.

Cicoria rediviva, tako se nam vidijo zadnji pojavi na Opčinah in v Skednji. Cicoria rediviva javi se nam v novej obliki Banski lord je zdaj mesto štor Poldeta prevzel firmo fabrike, iz tega se lahko tudi vidi, koliko razlike je mej Garibaldinom in takozvanim patrijotom. Morja je kaj več trdnosti in prvem, v drugem pa je le uže bore križborstvo. O da bi nekaterim takozvanim patrijotom uže privezali vsaj po 10 velikih križev, da vsaj ne bodo več sveta križal s svojim patrijotizmom. Ciatto, oni Tržaški Don Juan, katerega vse sartorele obožujejo, postal je uže v resnici mučenik za »patrio«, uže zopet ga je te dni nekdo na javnej ulic do dobrega naklestil, pravjo, da je moral več dni ležati, za Alabardo in nje urednika ni zdaj drugih argumentov. Nogo leskovich, do tega prepričanja so prišli zdaj uže celo pravi pravcati Italijani. In »Alabarda« je organ cikorieje, ker drugzega, poštenjšega organa dosedaj cikorija ni mogla dobiti. Iz tega je lahko razvidno, kako posila je po vsem Tržaška patrijotična politika.

Iz Komna, 1. marca 1886. — (Izv. dop.) — Pri vsem slabem vremenu, ki je bilo v nedeljo dne 21. feb, kajti prav okolo polodne, ko smo deputacijo tržaških Sokolov pričakovali — ki je nas Komence z svojim obiskom počestila — začelo je snežiti jako močno, — nekim osebam v zadovoljnost.

Nabralo se je bilo vsejedno še precejšno število ljudstva od blizu in tudi od daleč. Isti dan, kakor uže znano, napravilo je tukajšnje pevsko in bralno društvo »Lira« svojo prvo veselico, s kjo mor-društvo res ponosno biti, kajti proti vsem oviram je neustrašeno delalo. Pohvala mora izreči se v prvej vrsti tukajšnjemu učit. g. Luzniku, ki je v tako kratkem času za Komenc res lep pevski zbor jako dobro izveščal. Veselilne točke so se vršile prav pohvalno, in vsaka pesen se je morala ponavljati, pohvalo je žel g. Luznik,

ki je jako dobro »Pevčevu kletvu« deklamoval, tudi g. govornik je bil na svojem mestu, ter šibal je nasprotnike jako koristnega društva.

Dopadala se je našemu občinstvu šaljiva igra »Kateri bo«, in pohvalo so želi vsi igralci, posebno pa gosp. Banc-ova iz Skrbine — da si tudi prikrat na odru; gospa Fr. predstavljala je kaj precizno g. Gabrovo a tudi njena sestra Kristina ni zaostala in je tudi pohvalno Marinko Gabrovo predstavljala — in to v resnici obe nepričakovano. Veliko smeha je vzbudil s Dr. Bistroglav, z visoko pokvečenim klobukom in velikimi naočniki, kojega je predstavljaj g. M. Prelec, sploh se mora reči, da so vsi igralci izvršili dobro svoje naloge. Vendar pa moram nekaj opaziti.

Škoda, da Komen nema ni ene lepe kaj vredne dvorane, ker ljudje so bili kar nagnječeni, in pri vsem mrazu se je videlo, kako so si poslušalci pot s čeli brisali.

Po besedi je bil nekaj časa prenehljaj, ker vsak je želel si želodec potolažiti, pri kupci vina se je vršilo več napitnic in naši »Liraši« so več zborov kaj lepo vmes zapeli, prečitali so se tudi društvu došli telegrami, in sicer eden spevskega in podpornega društva in eden društva »Tržaških Sokolov«, kojih pa žal — nisem v spominu ohranil. — Potem smo se pa po domaće zasukali, da nas je petelin opomnil, da je treba nehati; le škoda, da ni bilo mogoče mej tolikimi plesalci pri vsej najbolje volji napraviti jako želenega reda — sicer je tega kriv premani prostor a upam pa, da nas društvo »Lira« na pomlad na prostem z enako veselicno razveseli; tetaj le na noge, če prav imate še kako nasprotno dušo — ne strašite se je, saj imate na svojej strani res prelepe šteto-vilo uajodličnejih in česti vrednih oseb. Kraševce.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Vodja pomočnih ure-dov tržaškega ježelnega namestništva, g. Alexander Peterin je bil odlikovane z naslovom cesarskega svetovalca.

Imenovanje. G. Emil Candellari je bil imenovan avskultanton v okrajih primorskega višjega ježelnega sodišča.

Odprava tržaške svobodne luke. Vlada neki už letos v jesenskem zasedanji predloži državnemu zboru pred-logo, zastran odprave tržaške svobodne luke, do konca leta 1889 se neki na vsak način odpravi.

Predlog gg. državnih po-slancev burgstaller Luzzatto in tovarišev glede ustanovitve državne obrtne šole v Trstu, glasi se tako le: Glede na to, da so se v največ večjih mestih v državnem zboru zastopanih krajevstev in dežel ustanovile državne obrtne šole z najboljšim vspehom za de-tilno prebivalstvo;

glede na to, da le južne kronovine ne uživajo še dobrote tacihi učilišč in se mora pripoznati, da je državna obrtna šola v Trstu za občno blagostanje nujno potrebna; glede na to, da največje primorsko mesto z 150.000 prebivalci, katerih je mnogo tisoč obrtnege in delavskega stanu, sme imeti popolno pravico nastrokovnjsko šolo za obrtne glavne stroke (stavbena obrt, mašine in kemična indu-strija);

glede na to, da uže več let vršeči se dogovori mej ces. kr. naučno upravo in »Giunta direttice della scuola triestina di disegno e professionale«, žal, še niso dospeli do zaželenega vspeha, in ker je treba premeniti to risarsko in podobarsko šolo v c. kr. državno obrtno šolo ki bi delavskim stanovom koristila donajala;

glede na to, da je ustanovitev tega učilišča ziraad tega važnega vzroka vedno potrebna, ker dan danes, kar se mora z obž lovanjem naglašati, propadajoča trgova in pomorska plovitev ne moreti več, kakor nekaj, tako obilnemu prebivalstvu zadosti dela dajati, oziroma potrebni živež priskrbovati;

glede na to, da se za velik del tega prebivalstva vedno bolj kaže potreba, posvetiti se obrtnemu stanu in da je prvi pogoj k temu primerna izomika;

glede na to, da bi bila tržaška c. kr. državna obrtna šola tudi sosednim deže lam jako koristna, stavijo podpisani ta le predlog:

Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vladi se naroča, naj potrebno ukrene, da se ces. kr. državna obrtna šola v Trstu kakor hitro mogoče ustanovi.

Spraznena je služba gozdnege čuvaja 3. razreda na Primorskem. Letna plača znaša 300 gld in službena do-klada 75 gld., razen tega dobiva čuvaj 75 gld. za obleko, 12 gld. za pisarniške tro-ske in potnino za službena pota. Prošnje se imajo vložiti pri deželnem namestništvu do konca meseca marca t. l.

Za ples ženskega oddelka delalskega podporna društva na pastno nedeljo v Monte Verde delajo »uže uže večje priprave. Uže tako krasna dvoroga se boje primerno dekorirala, a vojaška godba bode svirala kaj lepe nove komade, vel ko štrevilo gospic doje v no-

šah raznih narodov; odbornice bodo na vratih gostom delile šopke cvetic in za kotljon pripravljajo aranžerji marsikaj lepoga in duhovitega, s kratka: vrle ot-bornice del. podp. društva hočejo pokazati, da znajo kaj krasnega pripraviti. K veselici ne sme nobeden, kedor ni ud ali pa povabljen, vabile pa so se mnoge najodličnejše osebe.

Vabilo na jedini koncert. kojega priredi v sredo dne 3. marca 1886. leta operni pevec (I. bariton) gospod Gjurjo Nedelković (rodome Črnogorec) s prijaznim sodelovanjem možkega pevkege zhora Delalskege podp. društva in dvorani slo-vanske Čitalnice (Monte Verde). Spored: Dr. Benjamin Ipavec: Mi vstajamo zbor. Verdi: Arija iz opere »Il Trovatore« poje gosp. Nedelković. — Stanković: »Pesem bročara« poje gosp. Nedelković. — V. Klaič: »Svrčanje«, četverospjev. — Verdi: Kavatina iz opere »Ernani«, poje gosp. Nedelković. — Lortznig: Romanca iz opere »Car i tesara«, poje gospod Nedelković. — Anton Hajdrih: »Želje Slavjana«, poje zbor. — Skraup: »Gdje dom je moj«, poje gospod Nedelković. — Dr. Benjamin Ipavec: »Slo-venec sema«, poje zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 novcev.

G. Nedelković, ki je poleg izvrstnega pevca tudi vrl Slovan, vreden je, da njeg-ov koncert sirovansko občinstvo v Trstu obiše prav mnogobrojno.

Tržaške novosti:

Predsednik više sodnije gosp. dr. Josip Defacts, bil je te dni na Dunaji na avdien-ciji pri cesarju in se je vrnil predvečeraj-njem zopet v Trst.

Mestni zbor je imel včeraj, 2. t. m. sejo. Na dnevnem redu nobile nič poseb-nega. Župana pa cesar do denes ni potrdil. Kakor telegrafujejo iz Beča, je bil tržaški gospod namestnik predvečerajšnjem pri cesarju na audijenci, katera je nekda dolgo trajala, kar kaže na vsak način, da se je stvar glede župana te dni uže rešila.

Ples tržaškega bralnega in podpornega društva (ž-nskega oddelka) je bil primerno dobro obiskan, od očilnicnih oseb je bil navzočen nj. eks. g. fml. Kober; ples je trajal do ranega jutra.

Rudečkar Alič, kateri je bil zaprt zaradi pretepanja Brehmerja, je te dni v gledišču Armonia na Kavalkini nekoga drugzega mladeniča apostrofiral s pridevkom »spial« (ogleduh) a ta ga zgrabil in ga vrže z odra v parter. Alič si je pri skoku razbil naočnike in nos, potem pa urno pete odnesel mej smeohom in roga-njem večine plesalcev in plesalk. Tudi dober lekcijon!

Umor. V nekaj gostilni ulice Conti sta se dva Čadorina (to so tisti podaniki Ita-lijanskega kraljestva, ki stoje pod posebno protekcijo »L'Indipendenteja« in Alabarde) močno sprla. Angelj Mazocco je tovarišu Hinku Tolusu vrigel v glavo steklenico in ga v teme tako močno ranil, da se je zgrudil na tla: odnesli so ga domu, pa je še tisto noč umrl. Mazocco so precej are-tirali.

12letna deklica, hči dobre hiše iz Kopra je pobegnola v Trst, stariši jo iščejo uže več dni, pa je ne morejo najti.

Policijsko. V neko gostilno v ulici Torrente so sinoči vlomili neznanj tatje, ali policija jih je prepoznala. — V tepežu je nek fakin ranil 33letnega delalca Jo-zeta Pangerra. — Zapri so te dni nič manj, nego 16 postopačev in tatov in 8 ponočnih frajtic, mej temi 4 Notranjke. Naj bi se take ljudi spravilo v belo hišo, da ne bodo toliko nadlegovali kmetskih občin in mesta.

Izpred sodnije. Ono Marijo Pavani, ki je hotela z nožem zaklati iz lju-bosumnosti natakatico A. Mozetič v go-stilni »Al'Armonia« je te dni sodišče ob-sodilo na tri mesce j.če.

Čitalnica Postojlanska napravi dne 7. marcaja 1886 maskerato v svojih prostorih. Začetok ob 8. uri zvečer.

Goriške novosti. Grof Savorgnan iz Vidma je te dni pripotoval v Gorico in se tam nastanovil v gostilni pri »Treh kronah«. Tam je drugi dan po dohodu srečal neko damo (lastno ženo) na roki nekoga odvetnika dr. Manussija. To videč, potegne mali revolver iz žepa, ustreli najprej na ženo, potem na odvetnika, oba rani, potem pa gre na policijo in se jej preda. Gospa in odvetnik sta res oba ranjena, pa ne uvarno.

Društvo Narodne Tiskarne je imele te dni svoj občin zbor, pri kate-rem se je izvolil nov odbor; odbor se je konstituiral 26. p. m. in izvolil za predsednika g. dr. Zarnika, za podpredsednika pa g. Ivana Hribarja. Ločil se je potem odbor v dva podotseka, in sicer a) političnega v katerem so gg. Iv. Hribar, dr. Tavčar in dr. Zarnik, ki bodo voditelji »Slov. Nar.« in b) gospodarskega, v katerega so voljeni gg. Fr. Bradaška, Iv. Hribar in A. Knez. G. dr. Vošnjak, za katerega ni bilo v no-benem odseku prostora, pa se je odpove-dal vsemu delovanju ter iz upravnega od-bora izstopil.

Nesreča na morju. Avstrijska ladija »Kraljevicca«, na poti izpred Marzilje v Novi Jork, obtičala je 11. febr. po noči pri bamegatskih plitvinah. Bamegatska posadka je zjutraj poslala čoln na pomoč,

a ta je zajel voto in utonili so trije mor-narji. Mornarji na ladiji pa so ladijo za-pustili in stopili v lastni čoln, ki se je pa prevrgel in je tuji osem mornarjev uto-nilo. Kapitan Sverljuga in pet mornarjev pa so prilavili na suho in se tako oteli.

Čitalnica v Dolini priredi ve-selico dne 7. marca t. l. v občeske dvorani spored: Petje: Pobratimji, Fajgij možki zbor. — Šaljiv govor. — Petje: Domovini, F. S. Vilhar, mešani zbor. — Deklamacija Ojki. S. Gregorič. — Petje: Hrvaticam, Iv. pl. Zajc, možki zbor. — Dva gospoda pa eden sluga, burka v enem dejanji. — Petje: Slavjanka, S. Carli, mešani zbor. — Tombola. Vstopnina 20 kr., za otroke 10 kr., sedeži 10 kr. Kartela 10 kr. Zače-tek pol 7 uri zvečer. K obilnej udeležbi vabi Odbor.

Is Lokve nam pišejo, da je bila nedeljska veselica v spomin 400letnega obstanka »Tabra« še lepša, nego prva, katera je bila v Elinosti obširneje popi-sana. Vsa čast vrlim rodoljubom v Lokvi, ki znajo take lepe veselice pripraviti.

Vremensko prorokovanje. Mathieu de la Drome prorokuje za mesec mare tako-le vreme:

(Veter in deževno od 1. do 5., še hujši vetrovi, burja z dežjem od 5. do 12. Morje jako nemirno, velike nevihte in viharji tudi na jadranskem morju.)

Vetrovi burja deževje od 13. do 20. t. m. Dež in naletavanje od 20. do 25. t. m.; na morju velike nevihte. Zadnje dni me-seca lepo vreme. S kratka: Neugodno de-ževno vreme od 1. do 13. t. m., spreme-ljivo od 13. do 20. t. m.; deževno in jako viharno od 20. do 27. t. m. in še le zadnj-dni ugodnejša temperatura pri jasnem vremenu; na morju mnogo neviht in nesreč, na kopnem pa jako nezdrava temperatura vsled česar je previdnost, posebno gledč obleke jako priporočljiva.

Ruska zahvalinska železnica se je za-čela uže bližati Mervu, ter je že zagotov-ljena iz Merva v Bunar. Nov buharski emir je zagotovil, da bo na svojej z-milji grajenje železnice na vso moč podpiral. On je ruskemu poslancu dal besedo, da se ne bo upiral grajenju železnice Merv-Burdelik-Bunara, ampak z vso močjo, tudi z denarno podporo zanjo delat, ker je pre-pričan o kotresti »sikkat hadid« (železnica cest).

Boj v spovednici. Iz Italije leto za letom dohajajo gosteje poročila o dogodkih, ki so neovrželjvi dokazi, da morala tam zelo peša. Tako se te dni iz Genove poroča: Župnik cerkve della Carmine, don Antonio Campanella, sedel je v petek kakor navadno v spovednici. Kar naglo stopi mlada gosa k spovednici, spovednik je obje-del. Hotel je zapustiti spovednico, ali mlada gosa ga je zgrabila in začel se je boj, gosa pa je z železom, zavitim v ruto, dvakrat po glavi udarila, da se je na tla zgrudil. Priskočil je cerkvenec ter hotel napadovalko prijeti, a ta se mu je iz rok iztrgala ter sama hitela na policijo, kder je poročila, zakaj je župnika napadla. Go-vori se, da je vzrok jako ozbiljen. K sreči župnik ni nevarno ranjen.

Mesto Rim ima po štetji od 31. decembra leta 1885 345.036 prebivalcev. Koncem decembra 1884 jih je imelo 314 619; pomnožili so se toraj v enem letu za 20.387 uš. —

Tržno poročilo.

Kava. — Ker so iz Brazilije došla po-ročila, da je tam kupčija s kavo živavana, so kavi tudi tukaj cene poskočile.

Sladkor — mlahovost na vsej črti.

Sadje — gre od rok po trdnih cenah.

Olje — malo boljše obrajano.

Petrolje — veino stalno na f. 10.

Domači pridełki — imajo dobro pri-hodnjo, naoprem so cene ziraaj bolj mla-hove.

Žito — cene, posebno pšenici so zdavno poskočile in se prodaja denes ruska pše-nica uže po fr. 10 in više. Tudi moka je postala dražja in kedor je letos spekuliral, ni slabo opravil.

Seno — še vedno po fr. 1.70 do 2.20.

Borsno poročilo.

Neugodna poročila iz Cirgrada in Sredca so uplivala na borsno, da so vsi kurzi nekoliko padli, ali to je menda le borsni manevar zaradi mesečne likvidacije.

Dunajska Borsn

dne 1. marcija

Enotni drž. dolg v bankovih	85 gld 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	85 • 85 •
Zlata renta	• 113 • 60 •
5% avst. renta	• 102 • 20 •
Delnice narodne banke	• 874 • — •
Kreditne delnice	• 294 • 30 •
London 10 lir sterlin	• 126 • 10 •
Napoleon	• — • — •
C. kr. cekini	• 10 • 01/4 •
Kr. državljn mark	• 5 • 95 •

Preseljevaje se iz Lokve (Gorguala) v Avber (P. St. Daniel, Küstenland), prosim vse one gospode, ki mi dopisujejo, da mi pisma tja pošiljati blagovole. Ob jednem klčem prjateljem in znancom odsrčen: »Na zdravje!«

V Lokvi, 27. februv. 1886.
Janjo Leban, učitelj.

Priposlano.*)

Slavno uredništvo je prošeno sledeče v cenjenem listu objaviti, da se resnica na dan spravi. Gosp. Ivan Dolenc ne bivši marveč »izključeni« od tržiškega podpornega in bralnega društva trdi v svojem »poslanem« v št. 17. cenjene »Edinosti« od 17. m. m., da sem ga jaz napadel, da je slepar in da je društvu denar zapravil. Jaz besede »slepar« direktno nisem rabil, da si bi jo bil lahko, ker poskus izneverenja nič manj ne znači, kakor to. Krivdo, o kateri g. Dolenc govori, dokaže se uže s tem, da vsak »pošten« ud, kateri za društvo vstopnice prodaja, taiste ali pa denar društvu pred veselico, pa ne pol meseca po veselici na »kategorično« tirjanje izročil. V drugi več.

Vekoslav Grebenc l. r. podpredsednik tržiškega podpornega in bralnega društva.

Podpisani odbor potrjuje, da je vse v gori navedenem poslanem resnično in dokazano.

Odbor Tržiškega podpornega in bralnega društva.

*) Za takove štanke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja. Ured.

Št: 51 o. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 18. marca 1886 od 11 do 12 ure dopoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu Sežanskem za oddajo stavbe novega šolskega poslopja v Vojsčici.

Klicna cena je 2442 gold: 15 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina po 150 gold: Pismene ponudbe se ne sprejmejo.

Naris, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okrajnem glavarstvu, pa pri županstvu v Vojsčici v pregled razpoloženi.

C. K. okrajni šolski svet
V Sežani 1. marca 1886.

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice 3%.

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoludne. Zneske do 50 gl., prav orecej, zneske od 50 naprej do 100 gl. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gl. z odpovedjo 3 dni, čez 1000 gold. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržiškem trgu po 3 $\frac{1}{2}$ %, Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrsko do 1000 gl. po 4 $\frac{1}{2}$ %, višje zneske v tekočem računju po 4 $\frac{1}{2}$ %, Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru. 4-

Trst, 24. marclja 1883.

Ustanovljeno 1747.

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.

UBRANI ZVONOVJ Z UPRAVO.

Vsake sorte gasilnice izvrstne sestave za občine, za gosilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori vezovi za vodo, vrstne škroplilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 3-12

Crkvene svečnike in druge priprave iz bron.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sole in kadi, za drozganje, za gnojnico, za podzemelske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago cevi iz litega in kovanega železa s pritekline, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroče.

20 svetinj

Marijaceljske

želodečne kapljice,

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodcu. Naprecenljive do brote je posebno vpliv njihov pri netočnosti, slabosti želodca, ako z gripa, smrdi, naperjanju, kislem pehanju, koliki, želodečnem kataru, gorečiči (rzavci) pri preobilni produkciji sline, rumenici bluvanji in gnjusu, glavobolu, (ako boli iz želodca) krč v želodcu, zabasanim, preobilnosti jedi in pijači v želodcu, proti glistam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali ha morojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 85 nov. Glavni zalog ima lekarničar k angelju varhu. 32-52

D. Brady Kremser, Morava.

V Trstu jih pa dobito pri lekarničarju J. Seravallo blizo starega sv. Antona.

Cerkvene pesmi

nabrane med slovenskim narodom

Zvezek I.,

ktere je izdalo ceelijansko društvo za gorisnonadškojfo se dobje za 80 kr s poštnino vred pri M. Coppagu, Knjigarju v Gorici. 1-3

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazaro Br. 1-A.

Ovaj likver, koji se uzimlje mještan sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovih, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u zeludcu i kod probavljajućih organah; nadalje čisti krv izpravljajuć slabinu i tromost i pospišujuć tek. On čisti polaganu, uništjuje gljivete ublažujuć kroničke hrapavosti jetarah, slezenu, umanjujuć sve malo po malo zastarjele bolesti memoroidah. Uzimlje se likera danomice, čuva od otrovnih miazmah, proizvodućih kolid od pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan liek proti *groznicil* i proti *koleri*. Ono pako što sčinjava pravu osebinu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odane srećbi i pokunjenošti od škodnih posledicah, koje čovječanstvu daje veliki broj nesrećnih. Zaista izu malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povrćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 24-22

Da se olahkoti kupovanje obćinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavansh i rakijašnicah.

OBLEKA

Iz trajne voćje volne, za moža srednje velikosti.

3:10 metrov za jedno oblek o: za gl. 4 96 iz dobre ovćje volne; za gl. 8 — iz boljše ovćje volne; za gl. 10 — iz fine ovćje voln ; za gl. 12-40 iz jako fine volne.

POPOTNE OGRINJAČE, komad po gl. 4, 5, 8 in do gold 12. — Najfinije obleke, blaće, prevlekaše ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašće, til loden, kornis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preprege, peruvian, toskin pripor. ča

ustanovljeno Iv Stikarofsky - 1865 -

fabriška zaloga v Trnu.

Vzorki franko. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojestrom nefrankovano. Pošiljatve proti povzetju čez 10 gl franco.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150.000 gl. a. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane muogo suknekih ostank o v, dolzih od 1 do 5 metrov, in sem torj primoran, take ostanke po jako nizkih fabriških cenah razpečavati. Vzorki od teh se ne morejo razpošiljati, zamenjavajo se pa ne ugajajoči ostanke ali se pošlje denar nazaj. Opomniti je, da druge firme tudi nenjvajo ostanke, ali proti slabšemu blagu, denar se pa nazaj ne da.

Vsled posnemanj po sleparskih firmah sem primoran posluževati oglašanja ter prosim p n. obćinstvo da se spominja moje solidne firme ter da me počasti z obilnimi naročbami na koje bom vedno pazil. Dopisi vspremljejo se v nemškem, českem, ogrskem, poljskem, italijanskem in francoskem jeziku. 2-30

Nove Šmarnic

za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo do srede marča dovršene in bodedo potem natančneje poročali.

To naj služi za odgovor na več vprašanj zarad „Šmarnic.“ „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, Stolni trg št. 6.

LA FILIALE IN TRIESTE

dell' I. R. priv.

Stabilimento Austr. di Credito

per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:
3 $\frac{1}{2}$ % annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3 $\frac{1}{2}$ % 8 . . .
3 $\frac{1}{2}$ % 30 . . .

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincerà a decorrere dalli 27 corrente. 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso

Napoleoni:
3 $\frac{1}{2}$ % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni
3 $\frac{1}{2}$ % 3 mesi
3 $\frac{1}{2}$ % 6 . . .

Banco Giro:
Banconote 2 $\frac{1}{2}$ % sopra qualunque somma Napoleoni senza interessi

Assegni
sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese.
Acquisti e Vendite
di Valori, divise e incasso coupons 1 $\frac{1}{2}$ %.
Antecipazioni
sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.
Mediante apertura di credito a Londra 1 $\frac{1}{2}$ % provvigione per 3 mesi.
effetti 5 $\frac{1}{2}$ % interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da convenirsi.
Trieste, 1. Ottobre 1883 6-48

Polnilci iz kovine

za natočenje i teklinic z vinom in pivom — zaklopkam iz kaučuka; zapirajo se sami.

Ako se z roko nekoliko pritise gumbo, ki se na nj in nabaja odpro se zaklopka od kaučuka; tekočina polagoma rase v steklenici; pivo se praveč ne peni, ako se te polnilce rabi. Vina in piva se nič ne pozuzubi vsled samozatvorenja steklenic. Vsakdo jih lahko sam rabi.

Cene: Jeden polnilce steklenic z cevko iz kaučuka f. 2.20. Poština 20 kr. — Likver-pipe f. 2.20, pipe za dessert-vina f. 3.50, pipe za točenje A f. 4.50, pipe za sode B f. 5.50, pipe za sode C f. 6.50, pipe za sode D f. 8.50.

Kovinske pipe

za sode od vina in piva za pritanjenje, a samozaprtjem.

Te pipe se nikoli ne skisajo kakor drvene, ki se na nj in zabada odpro se zaklopka od kaučuka; tekočina polagoma rase v steklenici; pivo se praveč ne peni, ako se te polnilce rabi. Vina in piva se nič ne pozuzubi vsled samozatvorenja steklenic. Vsakdo jih lahko sam rabi.

Cene: Jeden polnilce steklenic z cevko iz kaučuka f. 2.20. Poština 20 kr. — Likver-pipe f. 2.20, pipe za dessert-vina f. 3.50, pipe za točenje A f. 4.50, pipe za sode B f. 5.50, pipe za sode C f. 6.50, pipe za sode D f. 8.50.

Ilustrovani ceniki brezplačno in franko.

H. HUTTER,
WIEN, IX., Maximilianplatz 3, nächst der Votivkirche.
13-13
Prodajalce n se podaj a odbitek; Agentom zasluženo plačo.

PRISTNI WILCHELM-OV

Rabljev za zdravljenje vsakej letnej dobi. protiatritijski protireumatičen

Kričistilni čaj

(ki čisti kri proti protinu in reumatizmu.)
Spoznan za jedino, gotovo uspešno kričistilno sredstvo.

Z dovoljenjem ces. kralj. dvorne pisarne poleg odloka Beč 7. decembra 1855.
Potrjeno za odločnega izvrstno delujoč prav v splošno
Prod ponarejenem zagotovljen z patentom preav. cesarja Beč, 19. maja leta 1870.

Ta čaj čisti ves o-ganizem; prodi a več kot vsako drugo sredstvo v vse dele našega telesa in odpravi ako se ga uživa vsako nečistoto, ki se je v telesu napravila; učinek je trpežen in gotov.

Popolno ozdravljenje od trganja po udih, reumatizma in drugih vsakovrstnih starih bolesi, vedno gnjijoćih ran, kakor tudi od vseh splavnih in kožnih srabnih bolezni, hrbuncev po životu in obrazu, lišajev, sifilitičnih ules.

Posebno ugodni uspeh pokazal je ta čaj pri vredu jetr ni vranici, pri hemeroidih, zlatenici, čutniških, mišičnih in bolih členov, tiščanju v želodcu, zaprtju vetrov, zagnjetenju v spodnjem telesu težkem spuščanju vode, polnevojnih, ženskih tokih, možkeje slabosti itd.

Boli, kakor škročula, žlezni otek se ozdrave koj in dobro, ako se uživa ta čaj, ki je dobro raztapljajoče in čistilno sredstvo.

Pristno ga napravlja le Fran Wilhelm, lekarničar v Neunkirchen. Jeden zavoj, razdeljen v 8 uzemkov, pripravljenih po zdravniškem predpisu, navodom rabljenja v raznih jeziki: 1 gl. izv. n tega je treba priložiti 10 kr. za znamko in zavoj.

Svarilo. Naj vsakdo pazi, da ne vkupi ponarejeni čaj, tirja naj se le Wilchelmov protiprotitrijski in protireumatični kričistilni čaj, ker tudi drugi ponarejeni čaji se prodajajo pod imenom protiatritijski in protireumatični čaji, svarim vedno, kupčevalce pred takovimi.

Nahaja se pristni Wilchelmov protiatritijski protireumatični čaj tudi v Trstu: Jakob Seravallo, lek., Ed. L-it nburg, lek.; v Korminu: H. Condolini lek., v Gorici: G. Cristofoletti lek., G. B. Pontoni lek.; v Pulju: G. Wassermann lek. 6-12